

Instituto de Educación Superior Intercontinental da Empresa (Ieside)

Presentación do centro

Presentación do centro
Web

Guía do centro

Guía do centro

Localización

Localización dos campus
Web

Grao en Administración e Dirección de Empresas

Materias

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01301	Empresa: Contabilidade financeira I	1c	6
V55G020V01302	Dirección de operacións	1c	9
V55G020V01303	Dirección de recursos humanos	1c	9
V55G020V01304	Econometría	1c	6
V55G020V01401	Contabilidade financeira II	2c	6
V55G020V01402	Decisións de investimento	2c	6
V55G020V01403	Dirección comercial I	2c	6
V55G020V01404	Macroeconomía	2c	6
V55G020V01405	Políticas económicas	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Contabilidade financeira I**

Materia	Empresa: Contabilidade financeira I			
Código	V55G020V01301			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Vázquez Fernández, José			
Profesorado	Vázquez Fernández, José			
Correo-e	jose.vazquez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Introducir ao estudante no coñecemento xeral da contabilidade, para que comprenda e aprenda os conceptos básicos da contabilidade.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as bases conceptuais da contabilidade como ciencia social, o seu carácter de sistema de información de características especiais; así como o concepto de utilidade da información económico-financeira na armazón económica.	A2	B10	C8	D3
	A3		C10	D4
	A4			D5
Coñecer o funcionamento básico dun sistema contable como instrumento informativo ao servizo do proceso de toma de decisións.	A2	B10	C8	D3
	A3		C10	D5
	A4			
Coñecer a regulación positiva da contabilidade, os seus obxectivos e carácter relativo, así como o funcionamento do sistema contable empresarial no contexto da regulación positiva española.	A2	B10	C8	D4
	A3		C10	
	A4			

Contidos

Tema	
1. INTRODUCCIÓN Á CONTABILIDADE	1.1. A terminoloxía contable no día a día 1.2. Concepto de contabilidade 1.3. A empresa e a contabilidade 1.4. Requisitos da información económica e financeira 1.5. A contabilidade como sistema de información
2. A EMPRESA E A CONTABILIDADE	2.1. O ciclo de actividade da empresa 2.2. O balance de situación 2.3. A conta de resultados 2.4. O estado de fluxos de efectivo 2.5. A relación entre o balance e a conta de resultados

3. O ACTIVO, O PASIVO E O NETO. A súa RELACIÓN FUNDAMENTAL	3.1. O patrimonio da empresa 3.2. O inventario 3.3. Masas patrimoniais: activo, pasivo e neto 3.4. Ecuación fundamental do patrimonio
4. MÉTODO CONTABLE E O seu *INSTRUMENTALIZACIÓN	4.1. Conta contable como instrumento de representación e medida 4.2. Técnica de contas 4.3. Os feitos contables simples 4.4. As contas de activo, pasivo e neto: unha primeira aproximación 4.5. O sistema de partida dobre 4.6. O razoamento contable básico
5. ACREDITORES E DEBIDORES POR OPERACIÓN DE TRÁFICO	5.1. Os dereitos correntes de cobro. 5.2. A depreciación dos dereitos correntes de cobro. 5.3 Os pasivos por operacións de tráfico..
6. As CONTAS DE INGRESOS E GASTOS: O seu FUNCIONAMENTO	6.1. As contas de gastos: o seu funcionamento 6.2. as contas de ingresos: o seu funcionamento 6.3. A relación entre ingresos, gastos e resultado
7. A NORMALIZACIÓN CONTABLE: A REGULACIÓN LEGAL DA CONTABILIDADE EN ESPAÑA	7.1. A Reforma contable en España 7.2. Marco Conceptual 7.3. Normas de rexistro e valoración 7.4. Contas anuais 7.5. Definicións e relacións contables 7.6. O cadro de contas
8. *ANÁLISIS E *CONTABILIZACIÓN DAS EXISTENCIAS	8.1. Métodos de valoración das existencias 8.2. Clasificación das existencias 8.3. A venda das existencias 8.4. A variación de existencias 8.5. A problemática contable de envases e embalaxes. 8.6. A problemática contable do IVE
9. O CICLO CONTABLE XENERAL	9.1. O ciclo contable: concepto e fases 9.2. Inventario e apertura 9.3. O desenvolvemento do exercicio: fase de xestión 9.4. As operacións de conclusión do exercicio: a fase de peche. 9.5. A elaboración das contas anuais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	40	70
Resolución de problemas	20	30	50
Outros	2	0	2
Probas de resposta curta	2	4	6
Observación sistemática	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	18	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan supostos ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación de resultados. Emprégase como complemento da lección maxistral.
Outros	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades relacionadas coa materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Outros	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Probas de resposta curta	Proba consistente nunha serie de cuestións teórico/prácticas concretas que cobren a totalidade do campo de coñecementos recolleitos na materia	60	A2 A3 A4	B10	C10	D4 D5
Observación sistemática	O 10% outorgarase pola participación.	10	A2 A3 A4	B10	C8 C10	D3 D4 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o estudante debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/*as polo profesor. Deste xeito, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	30	A2 A3 A4	B10	C8 C10	D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2017/2018.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017/2018.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

PLAN GENERAL DE CONTABILIDAD DE PEQUEÑAS Y MEDIANAS EMPRESAS,

PLAN GENERAL DE CONTABILIDAD,

Omeñaca García, Jesús, **CONTABILIDAD GENERAL,** 2017,

Omeñaca García, Jesús, **SUPUESTOS PRACTICOS DE CONTABILIDAD FINANCIERA Y DE SOCIEDADES,** 2017,

Muñoz Jiménez, José, **CONTABILIDAD FINANCIERA,** 1ª edición, 2008,

Montesinos Julve, Vicente, **Fundamentos de Contabilidad Financiera,** 2015,

Del Campo Moreno, Paloma, **Contabilidad Financiera,** 2016,

Del Campo Moreno, Paloma, **Prácticas de Contabilidad Financiera,** 2016,

Fernández Cuesta, C; Gutierrez López, E.; **Introducción a la Contabilidad Financiera,** 2014,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade financeira II/V55G020V01401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V55G020V01202

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia e concíbese flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégase ao estudantado a información

e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección de operacións				
Materia	Dirección de operacións			
Código	V55G020V01302			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Gómez Vieites, Álvaro Manuel			
Profesorado	Gómez Vieites, Álvaro Manuel			
Correo-e	alvaro.gomez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia desenvolve os contidos, métodos e ferramentas asociados á estratexia de operacións. Nela profúndase en aspectos relacionados coa selección e deseño do produto, modo e lugar de elaboración, recursos necesitados e a súa organización, e calquera outro aspecto necesario para que a empresa poida realizar o proceso produtivo para o que foi creada.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Mostrar o coñecemento de procedementos e técnicas propias da dirección de operacións	B1 B10 B11	C6	
Fomentar no estudantado as habilidades de procura, filtrado e interpretación da información relevante na área de produción.	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6	
Fixar obxectivos, elaborar estratexias e plans de acción propios das actividades de produción e coherentes coa contorna.	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6	D5
Tomar decisións na procura de solucións a problemas relativos á situación da área de produción da empresa, así como a preparación dos informes correspondentes.	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5

Contidos	
Tema	
MÓDULO 1: A EMPRESA E O SISTEMA DE OPERACIÓNS	TEMA 1. O Sistema de Operacións e a Estratexia de Operacións

MÓDULO 2: DESEÑO DO SISTEMA DE OPERACIÓNS	TEMA 2. Selección e Deseño do Produto e do Proceso Productivo TEMA 3. Decisións Estratéxicas de Capacidade TEMA 4. Decisións de Localización TEMA 5. Distribución en Planta
MÓDULO 3: XESTIÓN DA CADEA DE SUBMINISTRACIÓNS	TEMA 6. Xestión da Cadea de Subministracións TEMA 7. Xestión dos Stocks
MÓDULO 4: XESTIÓN DAS ACTIVIDADES DE PRODUCCIÓN	TEMA 8. Planificación e Control de Proxectos TEMA 9. Planificación, Programación e Control da Producción TEMA 10. Lean Manufacturing

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	37.5	40	77.5
Estudo de casos/análises de situacións	30	75	105
Titoría en grupo	7.5	0	7.5
Outros	3	32	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a disciplina obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudantado. A asistencia ás sesións maxistras é obrigatoria.
Estudo de casos/análises de situacións	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Titoría en grupo	Entrevistas que o estudantado mantén co profesorado para o asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Outros	

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Tempo reservado para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do estudante no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización de actividades propostas, en particular.
Estudo de casos/análises de situacións	Tempo reservado para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do estudante no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización de actividades propostas, en particular.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Estudo de casos/análises de situacións	Probas nas que o estudante debe solucionar unha serie de casos, problemas e exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesor. Desta maneira, o estudante debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A demostración das competencias adquiridas en cada actividade levará a cabo presencialmente durante o período lectivo.	40	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5
Titoría en grupo	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Correspóndense coas horas prácticas da materia recollidas nos grupos de traballo dos estudantes.	10	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5

Outros	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas sobre un aspecto concreto. Os estudantes deben responder de maneira razoada en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	50	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5
--------	--	----	--------------------------------------	-----------	----

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2017/2018.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será [cega].

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017/2018.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- AM, E.E. y EBERT, R.J., **Administración de la Producción y las Operaciones**, 4, Prentice Hall, México, 1991
- ADENSO DÍAZ, B., **Producción: Gestión y Control**, Ariel, 1993
- CHASE, R.B.; AQUILANO, N.J. y JACOBS, F.R., **Administración de producción y operaciones. Manufactura y servicios**, McGraw-Hill, 2000
- CRESPO FRANCO, T. y PIÑEIRO GARCÍA, P., **Producción. Planificación, Programación e Control**, 3, Servicio Publicacións da Universidade de Vigo, 2009
- CRESPO FRANCO, T. y PIÑEIRO GARCÍA, P., **Producción. Planificación, Programación e Control. Exercicios Resoltos**, Servicio Publicacións da Universidade de Vigo, 2005
- CUATRECASAS, L., **TPM. Total Productive Maintenance. Hacia la competitividad a través de la eficiencia de los equipos de producción**, Gestión 2000, 2000
- DAVIS, M.M., AQUILANO, N.J. y CHASE, R.B., **Fundamentos de dirección de operaciones**, McGraw-Hill, 2001
- DOMÍNGUEZMACHUCA, J.A. y otros, **Aspectos tácticos y operativos en la producción y los servicios**, McGraw-Hill, 1995
- FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E., **Dirección de la Producción. Fundamentos Estratégicos**, Civitas, 1995
- FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E. y VÁZQUEZ ORDÁS, C., **Dirección de la Producción. Métodos Operativos**, Civitas, 1994
- GONZÁLEZ RIESCO, M., **Gestión de la Producción**, Ideas Propias, 2006
- HEIZER, J. y RENDER, B., **Principios de Administración de Operaciones**, Prentice Hall, 2009
- HEIZER, J. y RENDER, B., **Dirección de la Producción. Decisiones Tácticas**, 4, Prentice Hall, 1997
- HEIZER, J. y RENDER, B., **Dirección de la Producción. Decisiones Estratégicas**, Prentice Hall, 2008
- KRAJEWSKI, L.J. y RITZMAN, L.P., **Administración de Operaciones. Estrategia y análisis**, Addison Wesley, 2000
- MARTIN PEÑA, M.L. y otros, **Dirección de la Producción**, Prentice Hall, 2003
- MIRANDA, F.J. y otros, **Manual de Dirección de Operaciones**, Thomson, 2005
- MIRANDA GONZÁLEZ, F.J.; RUBIO LACOPA, S. y CHAMORRO MERA, A., **Dirección de Operaciones. Casos prácticos y recursos didácticos**, Paraninfo, 2014
- RODRIGO ILLERA, C., **Dirección de la Producción. Estrategias**, Editorial Ramón Areces, 2006
- RODRIGO ILLERA, C.; GANCEDO PRIETO, A., **Aspectos Estratégicos de la Dirección de la Producción. Teoría y Curso Práctico**, Editorial Ramón Areces, 2002

SCHROEDER, R.G., **Administración de Operaciones. Toma de Decisiones en la Función de Operaciones**, 3, McGraw-Hill, 1992

VELASCO SÁNCHEZ, J., **Organización de la Producción**, Pirámide, 2007

CARNERO, M. C., **Problemas resueltos de administración de la producción y operaciones**, Paraninfo, 2013

Recomendacións

Outros comentarios

A asistencia ás sesións maxistrals é obrigatoria e terase en conta na avaliación continua. A corrección dos exames finais será cega.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección de recursos humanos				
Materia	Dirección de recursos humanos			
Código	V55G020V01303			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Pereira Otero, Begoña			
Profesorado	Pereira Otero, Begoña			
Correo-e	begona.pereira@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	<p>Ao longo desta materia, búscase contextualizar a Función de RR.HH. no momento actual e reflexionar sobre as tendencias de futuro.</p> <p>O estudante poderá comprender a creación de valor a través da estratexia de RR.HH. e do desenvolvemento organizacional baseado na xestión do talento. Ademais, coñecerá diferentes metodoloxías e ferramentas para unha eficiente Dirección de Persoas.</p> <p>Búscase que o estudante adquira competencias para manexar os procesos fundamentais inherentes á xestión de capital humano desde a perspectiva de función estratéxica.</p>			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D4	Compromiso ético no traballo

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lograr o manexo por parte do estudiantado dos coñecementos e procesos propios da dirección e xestión de recursos humanos, mostrando compromiso coas consecuencias das súas decisións ou accións en calquera contexto de intervención, reflexionando sobre os seus propios posicionamentos.	B1 B2 B5 B13 B14	C6	D4
Lograr por parte do estudiantado o coñecemento e aplicación correcta das principais técnicas e ferramentas propias da dirección e xestión de recursos humanos.	B3 B13	C6 C7	

Lograr por parte do estudiantado a aplicación de ferramentas de procura, filtrado e interpretación da información relevante na área de recursos humanos.	B1 B5 B8 B9 B13	C6 C10 C16
Tomar decisións na procura de solucións a problemas relativos á situación socio-laboral da empresa, aplicando os métodos apropiados e emitindo os informes correspondentes.	B1 B5 B8 B9 B10 B13	C12
Conseguir que o estudante fixe obxectivos, elabore estratexias e plans de acción coherentes coa súa contorna.	B1 B5 B13	C3 C5 C6 C11 C14

Contidos

Tema	
BLOQUE I: FUNDAMENTOS DE RR.HH.	Tema 1: A función de recursos humanos na empresa. Tema 2: Dirección de recursos humanos na empresa. Tema 3: Fontes básicas de información na toma de decisións de recursos humanos.
BLOQUE II: ACTIVIDADES DA DIRECCIÓN E XESTIÓN DE RR.HH.	Tema 4: Planificación de recursos humanos na empresa. Tema 5: Estratexias, procesos e técnicas de compensación e retribución. Tema 6: Estratexias, procesos e técnicas de recrutamento, selección e socialización. Tema 7: Estratexias, procesos e técnicas de desenvolvemento dos recursos humanos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	15	30	45
Estudo de casos/análises de situacións	20	30	50
Lección maxistral	40	50	90
Outras	0	10	10
Traballos e proxectos	0	20	20
Outras	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar de hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Os estudantes poden utilizar o horario de tutorías para resolver de forma personalizada dúbidas sobre cuestións teóricas ou prácticas
Estudo de casos/análises de situacións	Os estudantes poden utilizar o horario de tutorías para resolver de forma personalizada dúbidas sobre cuestións teóricas ou prácticas

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos/análises de situacións	20	B1 C3 D4 B2 C5 B3 C6 B5 C7 B8 C10 B10 C12 B14 C14
Outras	50	B1 C3 B2 C6 B5 C7 B13 C12 B14 C14
Traballos e proxectos	20	B1 C3 D4 B2 C5 B5 C6 B8 C7 B9 C11 B10 C12 B13 C14 B14 C16
Outras	10	B1 C3 B2 C5 B5 C6 B13 C7 B14 C12 C14

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final de curso (50%) poderá facer media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas sempre que nesta proba obtéñanse 3,5 puntos ou máis, sobre un total de 10.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2017/2018.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017/2018.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Calle Durán, M.C.; Ortiz de Urbina, M, **Fundamentos de Recursos Humanos**, 2013

Leal, A., Alfaro de Prado, A.; Rodríguez, L., e Román, M., **El Factor Humano en las Relaciones Laborales**, 1999

Pereda Marín, Santiago, **Dirección y gestión de recursos humanos por competencias**, 2011

Mondy, R., **Administración de recursos humanos**, 2010

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Econometría**

Materia	Econometría			
Código	V55G020V01304			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Caneda González, Anabel			
Profesorado	Caneda González, Anabel			
Correo-e	anabel.caneda@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia encádrase no primeiro cuadrimestre do segundo curso do grao. Trátase dunha materia para estudantes que xa completaron o primeiro curso, e que por tanto posúen formación nas disciplinas de matemáticas e estatística, un coñecemento básico das cales é moi importante para o estudo da econometría. Deste xeito, o estudante áchase preparado para abordar unha materia de análise como é a econometría, na que empregar os seus coñecementos estatísticos para construír modelos econométricos xenerais, que son aplicables en principio ao estudo e resolución de problemas dunha ampla variedade de materias relacionadas coa titulación.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprensión das técnicas econométricas básicas desde o punto de vista teórico e aplicado.	B1 B13	C7	
Manexo das técnicas e ferramentas básicas para a cuantificación das relacións entre variables relevantes do mundo económico e empresarial.	B13	C12	
Capacidade de abordar de maneira eficaz problemas do ámbito empresarial utilizando o instrumental econométrico adecuado.	B1 B2	C12	D3
Habilidade para argumentar e obter conclusións de forma rigorosa a partir da evidencia empírica.	B1 B2 B5		

Contidos

Tema	
MODELIZACIÓN ECONOMÉTRICA	Definición e obxectivos do modelo econométrico Deseño e construción do modelo econométrico
MODELO DE REGRESIÓN LINEAL CLÁSICO (MRLC)	Especificación do modelo Hipóteses básicas do modelo Estimación e interpretación dos coeficientes estimados Propiedades dos estimadores Bondade de axuste Contrastes de hipótese Predición Outras cuestións relacionadas co Modelo de Regresión Lineal Clásico
INCUMPRIMENTO DAS HIPÓTESES CLÁSICAS	Análise, consecuencias, diagnoses e posibles solucións do incumprimento das hipóteses clásicas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	20	40
Prácticas en aulas informáticas	18	18	36
Traballo tutelado	4	24	28
Titoría en grupo	4	10	14
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	4	12	16
Outras	2	14	16
Observación sistemática	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, complementada co uso de medios audiovisuais, así como a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Prácticas en aulas informáticas	Nestas sesións de laboratorio informático aplicaranse os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para realizar supostos prácticos coa axuda dun paquete informático econométrico. Os estudantes traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor.
Traballo tutelado	Realización dun traballo no que se aplicarán os conceptos adquiridos na materia. Exporanse os resultados do devandito traballo. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo segundo a proposta do profesor.
Titoría en grupo	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia no proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Realización dun traballo no que se aplicarán os conceptos adquiridos na materia. Exporanse os resultados do devandito traballo. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo segundo a proposta do profesor.
Titoría en grupo	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia no proceso de aprendizaxe.
Prácticas en aulas informáticas	Nestas sesións de laboratorio informático aplicaranse os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para realizar supostos prácticos coa axuda dun paquete informático econométrico. Os alumnos traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Presentación de traballos propostos segundo as directrices do profesor. Avaliarase a comprensión da materia e a capacidade de transmisión de contidos.	20	B1 B2 B5 B13 C7 C12 D3
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas curtas realizadas ao final de cada tema e que facilitarán o seguimento do alumno.	20	B1 B2 B5 B13 C7 C12 D3
Outras	Proba final	50	B1 B5 C7 C12
Observación sistemática	Seguimento da presenza e actitude do estudante en todas as actividades a realizar.	10	B1 B2 B13 D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia requírese obter unha puntuación mínima de 3 no exame final (puntuado sobre 10).

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2017/2018.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017-2018.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernández-Jardón y otros, **Econometría Estática Aplicada**, 1ª ed., Tórculo Edicións, 1997

Gujarati, D. y Porter, D., **Econometría**, 5ª ed., McGraw-Hill, 2010

Wooldridge, J.M., **Introducción a la econometría: un enfoque moderno**, 2ª ed., S.A. Ediciones Paraninfo, 2006

Bibliografía Complementaria

Green, H.W., **Análisis Económico**, 3ª ed., Prentice Hall, 1998

Judge, G.G. y otros, **Introduction to the Theory and Practice of Econometrics**, 2ª ed., John Wiley & Sons, 1988

Stock, J.H. y Watson, M.M., **Introducción a la Econometría**, 3ª ed., Pearson, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Macroeconomía/V55G020V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estadística/V55G020V01204

Matemáticas: Matemáticas/V55G020V01104

Outros comentarios

Esta guía docente esta; redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que esta; en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Contabilidade financeira II				
Materia	Contabilidade financeira II			
Código	V55G020V01401			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Vázquez Fernández, José			
Profesorado	Vázquez Fernández, José			
Correo-e	jose.vazquez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	O obxectivo xeral da materia é, unha vez dominados os fundamentos metodolóxicos da Contabilidade, as ferramentas da técnica contable e as normas de valoración elementais, profundar nas normas de elaboración da información contable plasmada nas contas anuais, co obxecto de que estas se convertan nun útil instrumento á hora de tomar decisións no ámbito empresarial. Con todo isto o estudante terá un coñecemento do modelo contable español.			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa.	A2	B1	C4	D3
	A3			D5
	A4			
Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial.	A2	B3	C6	D4
	A3	B9	C7	
	A4	B10	C10	
		B14		

Capacidade para aplicar correctamente a lexislación mercantil en materia contable.

A2 B1 C4 D3
A3 B5 C12 D4
A4 B13 C16 D5
A5

Contidos

Tema	
1. ACREDITORES E DEBEDORES POR OPERACIÓN COMERCIAIS E OUTRAS CONTAS A PAGAR E COBRAR RELACIONADAS COA EXPLOTACIÓN	1.1. Provedores e acredores varios 1.2. Clientes e debedores varios 1.3. Persoal 1.4. Administracións públicas 1.5. Tratamento contable do Imposto sobre o Valor Engadido (IVE) 1.6. Correccións valorativas
2. ACTIVO NON CORRENTE: O INMOBILIZADO E Os INVESTIMENTOS INMOBILIARIOS	2.1. Os investimentos fixos: Concepto, clases e función na empresa. 2.2. Problemas valorativos. inmovilizado material e intangible. 2.3. Investimentos Inmobiliarios. 2.4. Activos non correntes mantidos para a venda. 2.5. A depreciación do inmovilizado. 2.6. Métodos de amortización. 2.7. Deterioración de valor de activos non correntes.
3. ACTIVOS FINANCIEROS: INSTRUMENTOS DE PATRIMONIO E VALORES REPRESENTATIVOS DE DÉBEDA	3.1. Os instrumentos de patrimonio: as accións 3.2. Clases de accións 3.3. Cálculo e contabilidade dos dereitos preferentes de subscrición 3.4. Clasificación dos valores negociables en función da súa finalidade 3.5. Valores representativos de débeda 3.6. Reclassificación de activos financeiros 3.7. Alta, modificación e baixa dos instrumentos de patrimonio e dos valores representativos de débeda
4. PATRIMONIO NETO	4.1. Capital e Reservas 4.2. Fundación da sociedade 4.3. Incremento ou diminución do capital 4.4. O resultado do exercicio e distribución das ganancias 4.5. Remuneración do capital e dotación de reservas 4.6. Resultados pendentes de aplicación 4.7. Subvencións, doazóns e legados recibidos 4.8. Axustes por cambios de valor
5. PASIVO NON CORRENTE E CORRENTE POR OPERACIÓN NON COMERCIAIS	5.1. Empréstitos e outras emisións análogas 5.2. Débedas por préstamos recibidos 5.3. Fianzas, depósitos e garantías recibidos 5.4. Axustes por periodificación 5.5. Provisións e continxencias
6. ESTADOS CONTABLES	6.1. O Balance 6.2. A Conta de Perda e Ganancias 6.3. O Estado de Cambios no Patrimonio Neto 6.4. O Estado de Fluxos de Efectivo 6.5. A Memoria

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Resolución de problemas	15	30	45
Titoría en grupo	2	4	6
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	2	3	5
Probas de resposta curta	2	16	18
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Resolución de problemas	Actividade na que se formulan supostos ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación de resultados. Emprégase como complemento da lección maxistral.
Titoría en grupo	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades relacionadas coa materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Actividade nas que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver a análise e a resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Titoría en grupo	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas e /ou exercicios de forma autónoma	Durante o curso o estudante será obxecto de probas escritas a fin de coñecer o seu grao de avance na materia, tanto como instrumento de autoevaluación como por parte do profesor. Estas probas serán obxecto de cualificación e configurarán o 30% da nota	30	A2 A3 A5	B1 B3 B5	C4 C6 C7	D5
Probas de resposta curta	O 60% restante derivarase dun exame escrito de carácter global que se celebrará ao final da materia	60	A2 A3 A5	B1 B3 B5	C4 C6 C7	D5
Observación sistemática	O 10% outorgarase pola participación.	10	A2 A3 A4 A5	B1 B3 B5 B9	C4 C6 C7 C10	D3 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2017/2018.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017/2018.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

PLAN GENERAL DE CONTABILIDAD DE PEQUEÑAS Y MEDIANAS EMPRESAS,

PLAN GENERAL DE CONTABILIDAD,

Omeñaca García, Jesús, **CONTABILIDAD FINANCIERA: ADAPTADO AL PGC APROBADO POR RD 1514/2007 DE 16 DE NOVIEMBRE,** 2017,

Omeñaca García, Jesús, **SUPUESTOS PRACTICOS DE CONTABILIDAD FINANCIERA Y DE SOCIEDADES,** 2017,

Muñoz Jiménez, José, **CONTABILIDAD FINANCIERA,** 2008,

Wanden-Berghe, J.L., **Contabilidad Financiera II,** 2012,

Montesinos Julve, V., **Fundamentos de Contabilidad Financiera,** 2015,

Fernández Cuesta, C., **Introducción a la Contabilidad Financiera. Adaptado a la pequeña y mediana empresa,** 2014,

---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V55G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/V55G020V01301

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do ano académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegarase ao estudantado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Decisións de investimento				
Materia	Decisións de investimento			
Código	V55G020V01402			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Mariño Garrido, M ^a Teresa			
Profesorado	Mariño Garrido, M ^a Teresa			
Correo-e	teresa.marino@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Nesta materia preténdese dotar ao estudante dos coñecementos teóricos e a capacidade analítica para realizar as tarefas correspondentes á xestión financeira. Os coñecementos adquiridos serven como base previa para afrontar o estudo doutras materias do Grao.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Conocer los principios básicos de la gestión financiera de empresas	B1	C3 C5
Coñecer o obxectivo financeiro e a súa relación coa actividade da empresa	B1 B14	C3 C5 C16
Identificar e estimar a estrutura financeira adecuada en función do ciclo de explotación e actividade da empresa	B1 B3 B10 B11 B14	C3 C5 C7 C10 C11 C12 C16
Coñecer o concepto de investimento e o seu interrelación coa estrutura financeira e obxectivo financeiro	B1 B14	C3 C5 C16
Coñecer e estimar as variables que inflúen nun investimento e aplicar as principais técnicas analíticas para determinar a rendibilidade dos investimentos	B1 B3 B10 B11 B13 B14	C7 C10 C11 C12 C16

Interpretar e dar a coñecer os diferentes resultados obxectivos na avaliación e rendibilidade de investimentos	B1 B10 B11 B13 B14	C7 C11 C12 C16
Aplicar ferramentas informáticas na resolución de supostos prácticos de xestión financeira empresarial	B1 B3 B10 B11 B13 B14	C12 C16
Coñecer e valorar a incidencia do risco na rendibilidade dos investimentos	B1 B3 B10 B14	C7 C11 C12

Contidos

Tema	
1. Fundamentos da xestión financeira da empresa	- A función financeira da empresa: Evolución histórica das finanzas. O obxectivo financeiro. Competencias da función financeira da empresa. - Estrutura económico financeira da empresa: Os fluxos financeiros na empresa. O equilibrio entre as masas patrimoniais: O concepto de Fondo de Rotación. Os ciclos de actividade da empresa e o Período medio de Maduración. Principais cocientes para a análise económica-financieiro. - Metodoloxía de cálculo financeiro aplicable nas decisións de investimento. - Efectos do tempo sobre o valor do diñeiro: a inflación e o tipo de interese. Valor futuro de diñeiro: operacións de capitalización. Valor actual do diñeiro: operacións de actualización. Cálculo de rendas.
2. Concepto e clases de investimentos	- Concepto de investimento. Clasificación investimentos na empresa. Implicacións dos investimentos para a empresa.
3. Factores determinantes dun investimento	- Principais magnitudes para avaliar a rendibilidade dos investimentos. Estimación de fluxos de tesouraría.
4. Avaliación de investimentos	- Métodos estáticos de selección de investimentos. A taxa de actualización ou custo de capital da empresa. O criterio do valor capital. O criterio da TIR.
5. Interpretación e toma de decisións de investimento	- Jerarquización de proxectos en base ao valor capital e TIR: Condicións para a non concordancia entre ambos e punto de Fisher. Comparación da rendibilidade de varios investimentos: a homogeneización. A inconsistencia da TIR. - A consideración do risco nas decisións de investimento. - Metodoloxías complementarias.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	12	20	32
Presentacións/exposicións	8	20	28
Lección maxistral	30	58	88
Probos de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Resolución de test, casos. Proposta de test e casos en seminarios prácticos, tanto de maneira individual como en grupo, con resolución guiada por parte do profesor.
Presentacións/exposición	Caso-proxecto en grupo con tutorización guiada por parte do profesor.
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do profesor dos contidos máis relevantes, a partir da base de material docente posto a disposición dos estudantes en plataforma e bibliografía indicada.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Supervisión da aprendizaxe autónoma en grupos prácticos con reducido número de estudantes que permiten retroalimentación co docente.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Presentacións/exposicións	Os estudantes resolverán supostos propostos ao longo do cuadrimestre de maneira autónoma. Estes supostos serán avaliados polo profesor a través da medición de adquisición de competencias e constituirán a parte de avaliación continua da materia que suporá unha porcentaxe da cualificación final.	30	B1 B3 B10 B11 B13 B14	C3 C5 C7 C10 C11 C12 C16
Lección maxistral	Evidencias da aprendizaxe teórica a través da participación de actividades na aula	10	B1 B3 B10 B11 B13 B14	C3 C5 C7 C10 C11 C12 C16
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuadrimestre, sobre a adquisición de competencias da materia.	60	B1 B10 B11 B13 B14	C3 C5 C7 C10 C11 C12 C16

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2017/2018.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017/2018.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Pisón Fernández, Irene, **Dirección y gestión financiera de la empresa**, Pirámide,

Pindado García, J., **Finanzas empresariales**, Paraninfo,

Blanco Ramos, F. y Fernando Bolado, M., **Dirección Financiera I. Selección de inversiones**, Pirámide,

Cibrán Ferraz, P. y Villanueva Villar, M., **Gestión financiera: teoría y casos prácticos**, Tórculo,

Fernández Álvarez, A.I., **Introducción a las finanzas**, Civitas,

Hayat, S. y San Millán, A., **Finanzas en excel**, McGraw Hill,

López López, V.; Illanes Sánchez, J.C., **Casos de Economía de la Empresa: modelos y soluciones con excel**, Netbiblo,

Mascareñas Pérez, I.J., **Finanzas para directivos**, Pearson,

Suárez Suárez, A.S., **Decisiones óptimas de inversión y financiación**, Pirámide,

Vallelado González, E.; Azofra Palenzuela, V., **Prácticas de Dirección Financiera**, Pirámide,

Valls Martínez, M^a del Carmen, **Introducción a las Finanzas**, Pirámide,

Brigham, E.F and Erhardt, M., **Financial management: theory and practice**, South western Thompson learning,

---

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Contabilidade financeira II/V55G020V01401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V55G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/V55G020V01301

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección comercial I**

Materia	Dirección comercial I			
Código	V55G020V01403			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Quintana Cheda, Iago			
Profesorado	Quintana Cheda, Iago			
Correo-e	iagoch@gmail.com			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Introducir ao estudante nos conceptos clave da mercadotecnia, estudando as posibles estratexias comerciais e profundando nas ferramentas para a xestión da función de Mercadotecnia.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprensión dos conceptos básicos, o contido actual da mercadotecnia e o seu papel nas organizacións.	C6 C14		
Saber aplicar os conceptos básicos da mercadotecnia ás organizacións.	B1 B5	C6 C14	D3

Contidos

Tema	
1. Introducción e contido da mercadotecnia	
2. A planificación de mercadotecnia	
3. Análise do mercado e dos consumidores	
4. A segmentación de mercados (*)	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	15	15	30
Presentacións/exposicións	10	20	30
Titoría en grupo	0	10	10
Debate	5	5	10
Lección maxistral	18	32	50
Probos de resposta curta	5	5	10
Traballos e proxectos	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Estudo de casos/análises de situacións	Os estudantes enfrontaranse, en grupo ou individualmente, a casos prácticos, reais ou figurados, nos cales aplicarán os coñecementos adquiridos durante as sesións maxistrais.
Presentacións/exposicións	Os estudantes presentarán, en grupo ou individualmente, as conclusións que obtivesen do estudo de artigos de interese de autores relevantes, ou de casos de especial complexidade que deberán defender en público.

Titoría en grupo	Os estudantes poderán solucionar as súas dúbidas de traballos ou clases mediante un tempo específico de atención por parte do profesor.
Debate	Exporanse situacións para a súa resolución en grupo, nas cales cada estudante deberá achegar posibles solucións sobre a base da teoría comentada nas sesións maxistrais.
Lección maxistral	O profesor exporá os contidos teóricos necesarios para a realización dos traballos e probas de avaliación posteriores. En todas elas solicitarase a participación dos estudantes, para garantir a correcta comprensión do explicado e manter o adecuado nivel de atención.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Os estudantes defenderán en público as súas conclusións sobre artigos relevantes de autores de mercadotecnia, así como as propostas dos casos prácticos que se lle expoñan.
Presentacións/exposicións	Os estudantes defenderán en público as súas conclusións sobre artigos relevantes de autores de mercadotecnia, así como as propostas dos casos prácticos que se lle expoñan.
Titoría en grupo	Os estudantes defenderán en público as súas conclusións sobre artigos relevantes de autores de mercadotecnia, así como as propostas dos casos prácticos que se lle expoñan.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Estudo de casos/análises de situacións	Avaliación de casos individuais e en grupo	5	B5	C6 C14	
Presentacións/exposicións	Avaliación individualizada das presentacións realizadas.	10	B1 B5	C6 C14	D3
Lección maxistral	Exame individual	60	B1	C6	
Probas de resposta curta	Exames parciais individuais	15	B1	C6	
Traballos e proxectos	Avaliación subxectiva dos traballos presentados	10	B1 B5	C6 C14	D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2017/2018.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017/2018

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Kotler, P. et al., **Dirección de Marketing**, 12, Pearson Educación, 2006
Kotler, P., **Introducción al Marketing**, 2, Prentice Hall, 2000

Ries, A. et al., **Las 22 leyes inmutables del marketing**, McGraw Hill, 2004

Ries, A. y Ries, L., **Las 22 leyes inmutables de la marca**, McGraw Hill, 2000

Ries, A. y Trout, J., **Posicionamiento: la batalla por su mente**, 2, McGraw Hill, 2002

Trout, J. et al., **El poder de lo simple**, Fundación Confemetal, 2014

Trout, J. y Peralba, R., **La estrategia según Trout**, McGraw Hill, 2004

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante da IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Macroeconomía**

Materia	Macroeconomía			
Código	V55G020V01404			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Maldonado Fernández, Gabriela			
Profesorado	Maldonado Fernández, Gabriela			
Correo-e	gabriela.maldonado@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A macroeconomía céntrase no estudo da conduta da economía no seu conxunto. Analiza: o crecemento a longo prazo, as fluctuacións cíclicas da produción total, o desemprego e a inflación, a oferta monetaria e o déficit orzamentario e o comercio e as finanzas internacionais. Ademais estuda o efecto que ten sobre a economía a aplicación por parte dos gobernos de diferentes políticas económicas.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lograr o manexo por parte dos estudantes da análise económica a través das súas ferramentas básicas, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír modelos económicos simples, que mediante unha representación simplificada da realidade permitan tratar adecuadamente o problema.	B1	C2	D1
	B2	C9	
	B3	C16	
	B5		
	B8		
	B10		
Comprender as bases de funcionamento da economía tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	B1	C2	
		C9	
Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e do seu contido.	B6	C16	
Espertar o interese dos estudantes respecto á análise dos efectos das políticas macroeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formarse unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se expuxo	B1	C2	D1
	B2	C9	
	B5		

Contidos

Tema	
1. Introducción á Macroeconomía	Temas de estudo da Macroeconomía. A medición da actividade económica.

2. O mercado de bens	Modelo renda gasto. Curva IS.
3. Os mercados financeiros	A oferta e a demanda de diñeiro. A determinación do tipo de interese. O Banco Central. O multiplicador monetario. A curva LM.
4. Análise conxunta dos mercados de bens e financeiros: o modelo IS-LM	Obtención da curva de demanda.
5. O mercado de traballo	Variables relevantes do mercado de traballo. Determinación de salarios. Determinación de prezos. Taxa de paro natural.
6. Análise conxunta de todos os mercados: o modelo OA-DÁ	A obtención da curva de oferta. O equilibrio a curto e medio prazo.
7. A curva de Phillips	
8. A inflación, a actividade e o crecemento da cantidade de diñeiro	
9. Macroeconomía nunha economía aberta	Tipos de cambio. Mercado de divisas. Balanza de pagos e tipos de cambio. Mercados financeiros e tipos de cambio.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	10	22	32
Titoría en grupo	10	10	20
Lección maxistral	28	40	68
Outras	2	6	8
Outras	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	As clases prácticas consistirán na resolución de follas de exercicios e casos, que serán facilitados con anterioridade aos estudantes. Así se optimizará o tempo, destinándose á aclaración daquelas cuestións que presenten maiores dificultades para os estudantes. Ademais, realizarase un traballo/resumen crítico sobre algún libro a indicar polo profesor.
Titoría en grupo	As tutorías en grupo destinaranse á realización de actividades que permitan afianzar os coñecementos adquiridos tanto nas clases teóricas como nas prácticas, así como para ir resolvendo as dúbidas que vaian xurdindo ao longo do programa.
Lección maxistral	O profesor elaborará documentación específica para cada unha das sesións que os estudantes deberán ler antes de cada clase para asegurar un bo aproveitamento das sesións teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Os estudantes poden utilizar o horario de tutorías para resolver de forma personalizada dúbidas acerca de cuestións teóricas ou prácticas.
Titoría en grupo	Os estudantes poden utilizar o horario de tutorías para resolver de forma personalizada dúbidas acerca de cuestións teóricas ou prácticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas	Valorarase a entrega de follas de exercicios e outros traballos, así como a participación activa nas clases e tutorías. Tamén será avaliado o traballo sobre un libro recomendado.	15	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B10 B13	C2 C9 C16	D1
Outras	Realizaranse polo menos 2 controis parciais. Estes controis incluírán unha batería de preguntas curtas e exercicios prácticos.	25	B1 B13	C2 C9	D1
Outras	Ao final do semestre realizarase un exame de toda a materia, no que se valorarán os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos ao longo do curso.	60	B1 B13	C2 C9	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2017/2018.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017/2018.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Blanchard, O, **Macroeconomía**, 5ª edición,

Belzunegui, B.; Cabrerizo J.; Padilla R. y Valero I., **Macroeconomía: Problemas y ejercicios resueltos**, 2ª edición,

Mankiw, N. G., **Macroeconomía**, 8ª edición,

Huerta de Soto, J., **Dinero, crédito bancario y ciclos económicos**, 5ª edición,

---

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Políticas económicas/V55G020V01405

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Economía española e mundial/V55G020V01201

Economía: Microeconomía/V55G020V01101

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Políticas económicas				
Materia	Políticas económicas			
Código	V55G020V01405			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Martínez Martínez, María Dolores			
Profesorado	Martínez Martínez, María Dolores			
Correo-e	dolores.martinez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia proporciona aos estudantes unha visión das principais políticas económicas de curto prazo aplicadas nos últimos anos. Para iso estúdanse os principais obxectivos de estabilización conxuntural, as características das ferramentas monetarias, fiscais, comerciais, cambiarias e as principais políticas sectoriais.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Os estudantes son capaces de identificar os principais agregados que definen os obxectivos de política económica e as políticas para alcanzalos, distinguindo entre políticas macro e microeconómicas. Ademais, os estudantes han de comprender o papel do diñeiro e das institucións monetarias, así como os mecanismos de transmisión da política monetaria nunha economía pechada e nunha economía aberta con diferentes réximes cambiarios.	B1	C2	D1
	B2	C12	D5
	B5	C13	
	B8	C16	
	B9		
	B13		
	B14		
Os estudantes son capaces de analizar e discutir as recentes decisións de política económica que levaron a cabo as diferentes institucións públicas e en que medida a actual crise económica condicionou tales decisións e limitou os seus efectos.	B1	C2	D1
	B2	C12	D5
	B5	C13	
	B8	C14	
	B9		
	B13		
	B14		

Os estudantes comprenden os efectos e limitacións da política fiscal.

B1 C2 D1
B2 C12 D5
B5 C13
B8 C14
B9 C16
B13
B14

Os estudantes son capaces de interpretar os informes das principais institucións económicas relativos á política económica e manexar e analizar os principais datos que ofrecen as estatísticas económicas relativas a estes temas.

B1 C2 D1
B2 C12 D5
B5 C13
B8 C14
B9 C16
B13
B14

Contidos

Tema	
Introdución á Política Económica.	Introdución: conceptos clave. Obxectivos da política económica.
Política monetaria.	Institucións. Oferta e demanda de diñeiro. Instrumentos de política monetaria e mecanismos de transmisión. Experiencias de política monetaria.
Política orzamentaria	Bases teóricas. Políticas de ingreso e gasto público.
Política económica exterior.	O equilibrio externo. Instrumentos cambiarios e comerciais. A política económica nunha economía aberta.
Políticas microeconómicas.	Política de I+D+i. Política de competencia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Titoría en grupo	5	5	10
Lección maxistral	27	63	90
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas, procedimentales, de comprensión e exposición en público, entre outras; relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Titoría en grupo	Entrevistas que os estudantes manteñen co profesor da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	As prácticas e as tutorías en grupo teñen como obxectivo axudar ao estudante a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten ao profesor orientar aos estudantes e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.
Titoría en grupo	As prácticas e as tutorías en grupo teñen como obxectivo axudar ao estudante a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten ao profesor orientar aos estudantes e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticas de laboratorio	A efectos prácticos non se establece distinción entre prácticas de laboratorio e tutorías en grupo, xa que van asociadas, na maioría das ocasións. Para a valoración teranse en conta as actividades realizadas, como son: desenvolvemento de temas mediante o uso de material bibliográfico, análise e comentario de temas de actualidade relacionados coa materia, participación activa no desenvolvemento da materia, realización de probas curtas, entre outras.	50	B1 B2 B5 B8 B9 B13 B14	C2 C12 C13 C14 C16	D1 D5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Exame final da materia con preguntas teóricas e de contido práctico.	50	B13 B14	C2 C12	D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2017/2018.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017/2018.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Ochando, C. (coord.), **Objetivos e instrumentos de las políticas económicas coyunturales**, Tirant lo Blanch, 2015

Cuadrado Roura, J. R., **Política Económica. Elaboración, objetivos e instrumentos**, 5ª ed., McGraw Hill, 2015

Morán Álvarez, J.C., **Claves para el diseño de la política económica en la actualidad**, 1ª ed., Pirámide, 2014

Fernández Díaz, A. y otros, **Política económica**, 4ª ed., McGraw Hill, 2011

Krugman, P. y Obstfeld, M., **Economía internacional: teoría y política**, Pearson Educación, 2012

Marín Quemada, J. M. y García Verdugo, J., **Bienes públicos globales, política económica y globalización**, 2ª, 2008

Torres López, J., **Economía política**, 2013

García Reche, A. (coord.), **Política económica sectorial y estructural**, Tirant lo Blanch, 2003

Blanchard, O. et al., **Rethinking Macroeconomic Policy**, IMF Staff Position Note, 2011

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Macroeconomía/V55G020V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Economía española e mundial/V55G020V01201

Economía: Microeconomía/V55G020V01101

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudantes de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.